

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 292/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Michalom Mozolíkom, advokátom, Palárikova 1449, Čadca, proti postupu Okresného súdu Bardejov, pracoviska Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. SK-4C/172/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bardejov, pracoviska Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. SK-4C/172/20215 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bardejov, pracovisku Svidník **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. SK-4C/172/20215 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **4 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Bardejov, pracovisko Svidník **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bardejov, pracovisko Svidník **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Mestského súdu Bratislava IV a okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. SK-4C/172/20215.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, ktoré je vedené na okresnom súde pod sp. zn. SK-4C/172/2015.

3. Sťažovateľ uvádza, že predmetné konanie trvá desať rokov, počas ktorých sa uskutočnili dve pojednávania (2015 a 2016), avšak bez vykonania dokazovania. Následne v rokoch 2017 až 2020 okresný súd nekonal vôbec. V rokoch 2021 až 2025 bolo nariadených niekoľko pojednávanií, ktoré však boli zrušené z dôvodu nezabezpečenia kľúčového dôkazu, ktorým je exekučný spis Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní pod sp. zn. Er/3159/1997, ktorý je od roku 2013 vedený na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6Er/380/2013 (ďalej len ako „exekučný spis“). Sťažovateľ poukazuje na to, že predmetný exekučný spis je pripojený k spisu mestského súdu v konaní pod sp. zn. B1-14C/61/2005 a nebol zapožičaný pre potreby sťažnosťou napadnutého konania vedeného na okresnom súde. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ ako porušovateľ označil aj mestský súd.

4. K ústavnoprávnym kritériám sťažovateľ uvádza, že napadnuté konanie považuje za bežnú súčasť agendy všeobecných súdov bez právnej či faktickej zložitosti. Na svojej strane nevzhliada žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu a osobitne zdôrazňuje, že riadnym splnením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti vytvoril predpoklady umožňujúce súdu rozhodnúť v zásade už pred 10 rokmi, t. j. bezprostredne po podaní žaloby. K postupu okresného súdu uvádza, že je niekoľko rokov absolútne nečinný. Opodstatnenosť podanej ústavnej sťažnosti vyvodzuje aj z vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu Bardejov na ním podanú sťažnosť na prietahy sp. zn. Spr 62/2024 zo 4. júla 2024, ktoré však k ústavnej sťažnosti nepriložil.

5. Neúmerná dĺžka konania tak pre sťažovateľa predstavuje nielen právnu neistotu, ale má aj nepriaznivý dôsledok na jeho zdravie, rodinu a jeho druhotnú platobnú neschopnosť.

6. Sťažovateľ zároveň žiada vysloviť príkaz konať bez zbytočných prietáhov obom označeným porušovateľom a priznať primerané finančné zadost'učinenie 12 000 eur.

7. Uznesením č. k. II. ÚS 292/2025-10 z 28. mája 2025 ústavný súd prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti ním namietaných základných práv postupom okresného súdu pod sp. zn. SK-4C/172/2015. Vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

8. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprO/1379/2025 z 26. júna 2025, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní (ďalej len „stanovisko okresného súdu“).

9. Podľa stanoviska okresného súdu predmetný spor (s poukazom na predmet konania) patrí medzi skutkovo a právne zložitejšie, osobitne zohľadňujúc rozsah a komplikovanosť spisového materiálu vyžadujúceho si dlhší časový priestor na naštudovanie veci. Okresný súd uvádza, že vykonávanie úkonov vo veci neznamená len nariadovanie pojednávaní a ich následnú realizáciu, ale aj inú činnosť zahŕňajúcu najmä zhromažďovanie dôkazov, študovanie spisového materiálu a pod. V tomto smere zdôrazňuje, že vo veci bolo opakovane nariadených niekoľko pojednávaní s cieľom meritórneho rozhodnutia veci. Pre absenciu kľúčového listinného dôkazu (exekučného spisu), s ktorým sa je potrebné oboznámiť, je prítomná prekážka pre rozhodnutie vo veci samej. Okresný súd zdôrazňuje, že o zapožičanie daného spisu žiadal opakovane.

10. Okresný súd v stanovisku poukazuje na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej je potrebné zohľadniť celkovú dobu konania a postup zákonného sudcu cez prizmu reálnej možnosti zbytočných prietahov, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a zobrať do úvahy aj to, že nie každý zistený prietah v konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie bez zbytočných prietahov.

11. S poukazom na chronologický prehľad úkonov vo veci (predložený zákonnou sudkyňou od pridelenia veci a doplnený predsedníčkou okresného súdu o predchádzajúce obdobie od podania žaloby) okresný súd konštatuje, že nemožno dospieť k záveru o prietahoch na strane okresného súdu tvrdených sťažovateľom. Súd konal efektívne, s náležitým sústredením sa na prejednanie záležitostí v primeranej lehote, avšak meritórnemu rozhodnutiu bráni nezapožičanie exekučného spisu.

12. Okresný súd uzatvára, že, prihliadnuc na komplikovaný spisový materiál, sťažovateľom namietané základné práva porušené neboli, v dôsledku čoho sťažovateľ nemá právo na finančné zadosťučinenie ani náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

14. Predmetom prieskumu ústavného súdu bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k sťažovateľom tvrdenému porušeniu označených základných práv garantovaných ústavou a práva garantovaného dohovorom a dodatkovým protokolom.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, zohľadňujúc nielen nečinnosť, ale aj nesústredenú činnosť konajúceho súdu (m. m. II. ÚS 579/2024 a tam uvedená judikatúra), sledujúc splnenie základnej povinnosti súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (bližšie pozri II. ÚS 584/2024).

16. Klasifikáciu prietáhov v konaní ako zbytočných s následným vyslovením alebo nevyslovením porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť prejednávanej veci, správanie účastníka súdneho konania (strany sporu) a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

17. Z pohľadu kritéria právna a skutková zložitosť prejednávanej veci ústavný súd konštatuje, že spor o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu je potrebné považovať za bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania skutková či právna zložitosť veci nevyplýva. Ústavný súd vzhliada potrebu zvýšenej administratívy spojenej so zabezpečením spisov z iných konaní na účel posúdenia (ne)existencie negatívnych procesných podmienok a dôvodnosti žaloby, avšak táto nesmie porušovať základné právo účastníka na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote a bez zbytočných prietáhov.

18. Po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní neovplyvnil nežiaducim spôsobom jeho dĺžku (k odročeniu pojednávania z dôvodu ospravedlnenej neúčasti žalobcu došlo v termínoch 14. marca 2018, 18. decembra 2018 a 27. februára 2025). Dôvody odročenia, resp. zrušenia ďalších pojednávania nariadených v období 2018 až 2019 kvalifikovaným spôsobom, neovplyvnili celkovú dĺžku konania napriek ich odročeniu z dôvodov na strane sťažovateľa, a to z dôvodu trvania prekážky rozhodnutia vo veci aj v tomto období, čomu sa ústavný súd venuje ďalej.

19. Ako posledné kritérium ústavný súd hodnotil postup okresného súdu. Z ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a predloženého súdneho spisu vyplýva, že konanie sa začalo dorúčením žaloby okresnému súdu Vranov nad Topľou 5. júna 2015. Vec bola okresnému súdu ako označenému porušovateľovi doručená 31. augusta 2015 v dôsledku rozhodnutia o vylúčení všetkých sudcov na Okresnom súde Vranov nad Topľou z prejednávania a rozhodovania sťažovateľovej veci (uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 5NcC/15/2015-32 z 15. júla 2015).

20. Na pojednávaní nariadenom na 15. február 2017 okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie v neprospech žalobcu podľa § 278 Civilného sporového poriadku, ktorý bol na návrh sťažovateľa zrušený (uznesením č. k. 4C/172/2015-228 z 23. novembra 2017). Z obsahu

predloženého spisu nie sú zrejmé úkony okresného súdu od doručenia žaloby sťažovateľa až do konania pojednávania, na ktorom bol vyhlásený predmetný rozsudok pre zmeškanie žalobcu.

21. Následne bolo nariadených niekoľko pojednávanií, a to 30. januára 2018 (zrušené), 14. marca 2018 (zrušené), 18. apríla 2018 (odročené z dôvodu potreby zapožičania exekučného spisu), 26. júna 2018 (zrušené), 10. októbra 2018 (zrušené), 18. decembra 2018 (zrušené) a 6. februára 2019 (zrušené). Hoci v tomto období bolo nariadených niekoľko pojednávanií, v dôsledku nezapožičania exekučného spisu nebolo možné predpokladať rozhodnutie vo veci samej. Úkony vykonávané v období od 18. apríla 2018 tak možno klasifikovať ako nesústredenú činnosť súdu, keďže neboli spôsobilé meritórne ukončiť vec sťažovateľa.

22. V dôsledku odvolania zákonného sudcu z funkcie 23. októbra 2020 bola vec 3. novembra 2020 pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Márii Tvrdíkovej. Až 15. augusta 2022 bol Okresný súd Bratislava I (toho času Mestský súd Bratislava IV) vyzvaný na podanie informácie o právoplatnom skončení konania sp. zn. 14C/61/2005, ktorý 8. septembra 2022 oznámil, že vec právoplatne skončená nie je. Ústavný súd tak konštatuje vyše 1,5 roka ničím neodôvodnenú nečinnosť súdu. Následne žalobca okresnému súdu oznámil, že zotrváva na podanej žalobe a viacerými písomnými podaniami doručil listinné dôkazy, doplnil skutkové tvrdenia a ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania a doplnil žalobu (písomné podania žalobcu v období od 22. decembra 2022 do 2. mája 2023).

23. Pojednávanie nariadené na 3. máj 2023 bolo zrušené zo zdravotných dôvodov na strane sudkyne. Ďalšie pojednávanie bolo (napriek doterajšej dĺžke trvania konania) nariadené až na 31. október 2023, ktoré bolo následne zrušené z dôvodu trvajúcej prekážky pre rozhodnutie (nezapožičanie exekučného spisu). Uznesením z 27. novembra 2023 okresný súd prerušil konanie až do právoplatného skončenia veci na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-14C/61/2005, proti ktorému sa odvolali obaja účastníci konania. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 3Co/12/2024 z 3. apríla 2024 zrušil uznesenie o prerušení konania z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti. Aj predĺženie napadnutého konania o približne 4 mesiace (úkony okresného súdu spojené s odvolaním účastníkov a o odvolacie konanie) je preto potrebné pričítať na vrub okresnému súdu.

24. V období máj 2024 až február 2025 mestský súd opätovne a opakovane z rôznych dôvodov (nariadené pojednávanie, rozhodovanie o zaujatosti zákonnej sudkyne, dokonca absencia žiadosti o zapožičanie spisu) nezapožičal okresnému súdu pripojený exekučný spis. Zároveň bolo v tomto období odročených niekoľko pojednávanií.

25. Ústavný súd konštatuje, že od 18. apríla 2018 bola v sťažnosťou napadnutom konaní ustálená potreba zapožičania exekučného spisu, ktorý sa okresnému súdu do dnešného dňa zapožičať nepodarilo. Nemožno spochybniť snahu okresného súdu o získanie predmetného spisu, avšak početné písomné či telefonické žiadosti o zapožičanie evidentne neboli efektívnymi prostriedkami. Okresný súd už dávno mal prijať razantné opatrenia, aby v danej veci mohol rozhodnúť čo najskôr. Hoci napadnuté konanie nepatrí medzi prioritované konania všeobecných súdov, dĺžka jeho trvania ku dňu rozhodovania ústavného súdu predstavuje takmer 10 rokov, keď nárok žalobcu nebol meritórne rozhodnutý na úrovni súdu prvej inštancie (s výnimkou rozsudku pre zmeškanie, ktorý však bol na návrh sťažovateľa ako žalobcu okresným súdom zrušený).

26. Vychádzajúc z uvedenej nedostatočne efektívnej činnosti a nečinnosti okresného súdu, ústavný súd dospel k záveru, že priet'ahy v napadnutom konaní boli v rozhodujúcej miere spôsobené práve postupom okresného súdu.

27. Sťažovateľ, tvrdiac nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, nemá inú možnosť ochrany svojich práv ako iniciovanie súdneho konania, a ním požadované odškodnenie je závislé od pozitívneho konštatovania súdu o nesprávnom úradnom postupe orgánu verejnej moci. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania a podiel období nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu, ústavný súd dospel aj k záveru, že postupom okresného súdu dochádza k odopretiu spravodlivosti.

28. Ústavný súd preto konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a dodatkového protokolu:

29. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že konštatovanie porušenia práv hmotnoprávnej povahy, majúce pôvod v konštatovaní priet'ahov v napadnutom konaní je výnimočným postupom a ústavný súd zásadne uprednostňuje právomoc okresného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv sporových strán pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (III. ÚS 701/2022).

30. Po zohľadnení všetkých okolností napadnutého konania, najmä jeho predmetu a stavu dokazovania, z ktorého-toho času z dôvodu nepripojenia exekučného spisu nie je možné zhodnotiť žalobu z pohľadu jej (ne)opodstatnenosti, ústavný súd konštatuje, že práva sťažovateľa sú nateraz dostatočne chránené výrokmi 1 a 2 tohto nálezu. Preto ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia práva hmotnoprávnej povahy, nevyhovel.

IV.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

31. V nadväznosti na vyslovenie porušenia práv ústavný súd v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku nálezu).

32. Sťažovateľ zároveň v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie 12 000 eur.

33. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

34. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, nesústreďenú činnosť

a neodôvodnenú nečinnosť súdu, predmet konania, snahu okresného súdu odstrániť prekážku brániacu mu meritórne rozhodnúť, ako aj zrušenie pojednávanií z dôvodov na strane zákonného sudcu. Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 4 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

35. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu).

36. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371,25 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Advokát sťažovateľa nie je platcom DPH.

37. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu